

*„Finansowanie uczelni a konkurencyjność
szkolnictwa wyższego”*

Seminarium eksperckie Kancelarii Prezydenta RP

*11 lipca 2013 r.
Pałac Prezydencki*

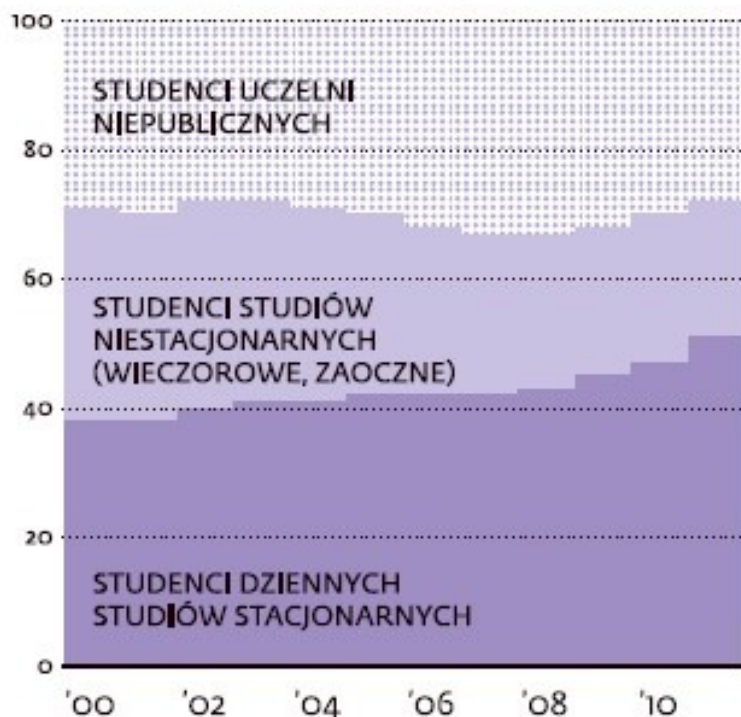
Opracowanie: Biuro Projektów Programowych KPRP

Nadchodzi kryzys szkolnictwa wyższego

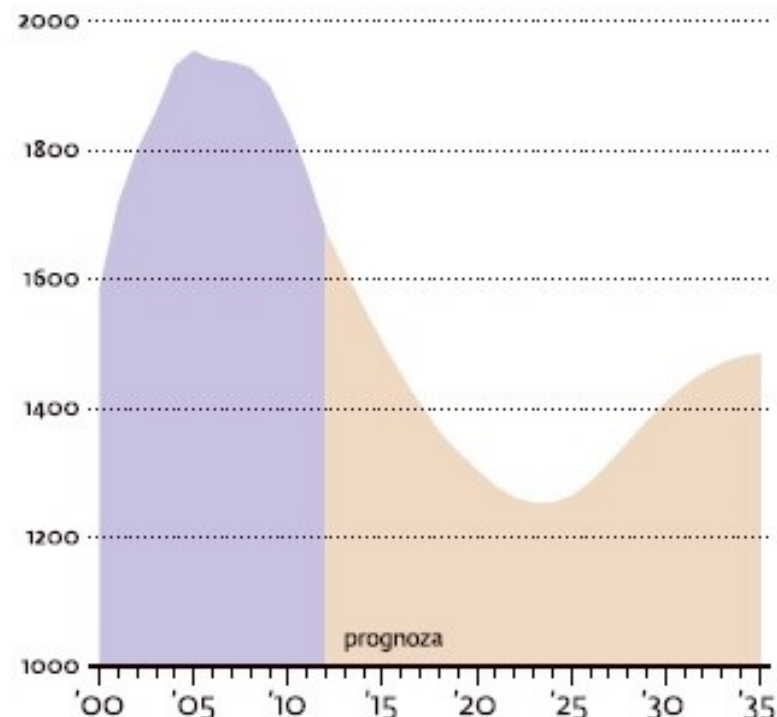
Konsolidacja? Rynkowe źródła finansowania?

Liczba studentów

Jak zmieniała się struktura studentów (proc.)

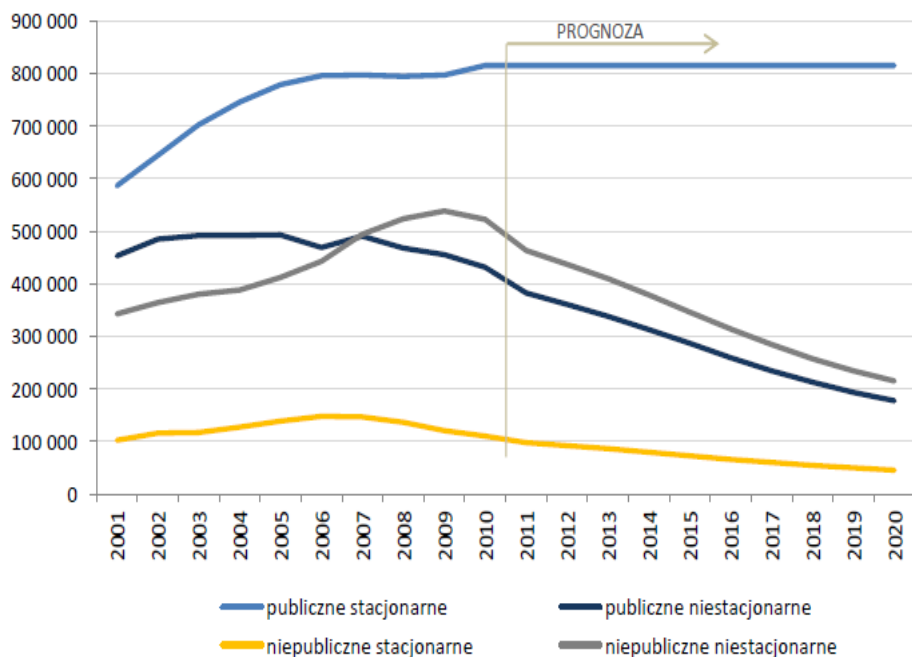
Łączna liczba studentów i jej prognozy (tys.)

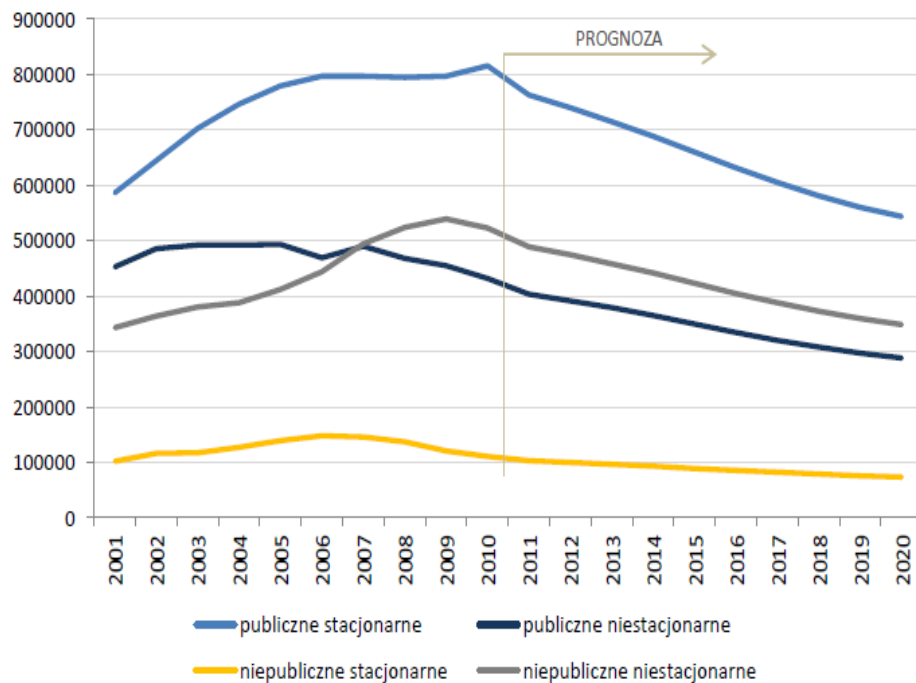
Źródło: MNiSW; ukazane lata odnoszą się do rozpoczęcia roku akademickiego mc

Prognoza liczby studentów w podziale na tryb studiów i rodzaj uczelni do 2020 r.

Wariant A

Wariant B

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wariant A – stacjonarne studia publiczne są studiami pierwszego wyboru. Założono zatem, że liczba studentów na tych studiach nie zmniejszy się i utrzyma się na poziomie równym liczbie studentów w roku 2010.

Wariant B – proporcje liczby studentów względem trybu studiów i typu uczelni pozostaną bez zmian. Niż demograficzny wpłynie identycznie na wszystkie grupy studentów. Taki wariant jest możliwy przede wszystkim przy wprowadzeniu odpłatności za studia stacjonarne publiczne.

Innowacyjność?

WEF Global Competitiveness Report, 2006-2012

Spadek innowacyjności Polski z 44. na 63. pozycję na świecie

Innowacyjność?

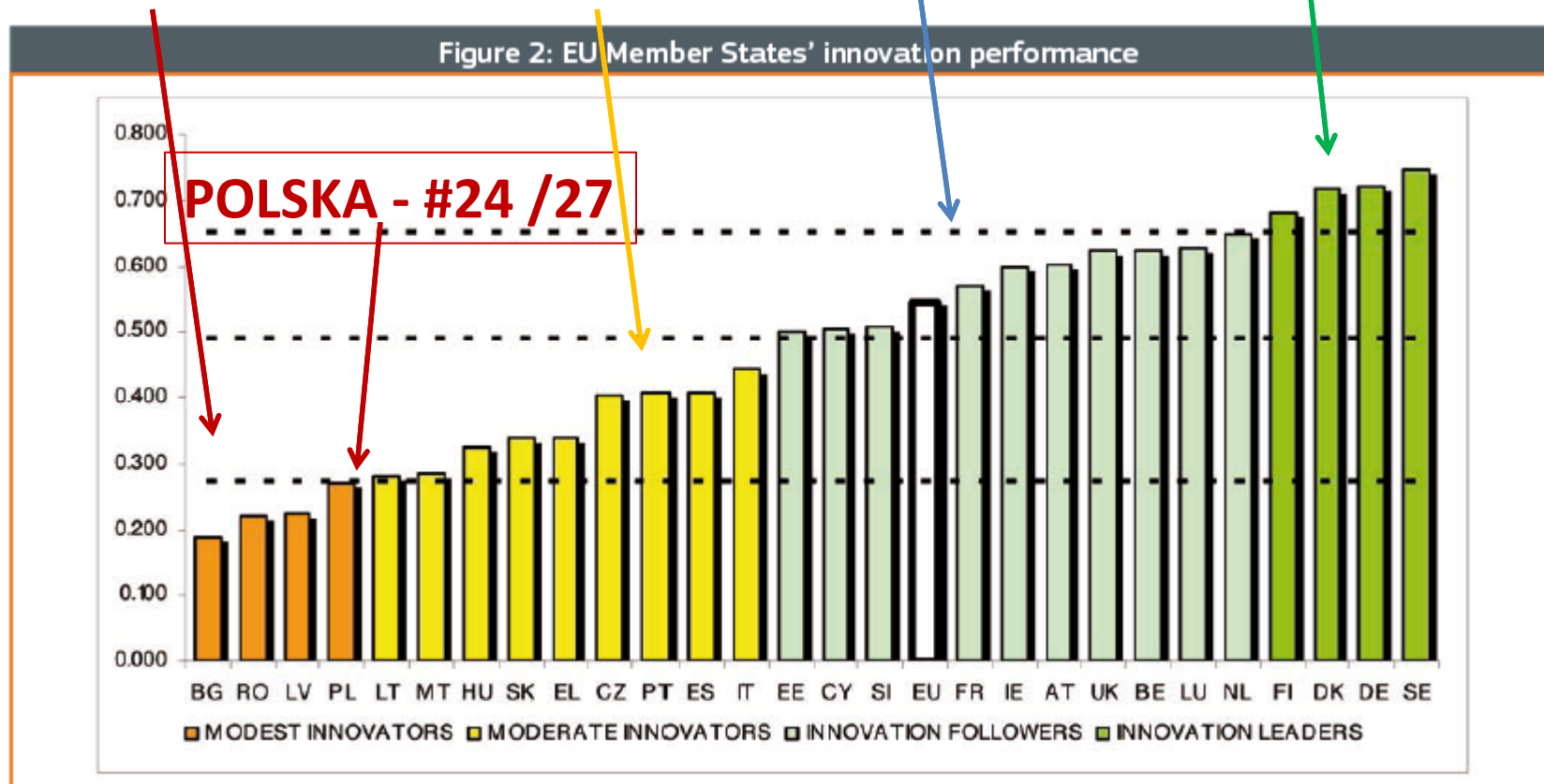
EU INNOVATION UNION SCOREBOARD 2013

**MIERNI
INNOWATORZY**

**UMIARKOWANI
INNOWATORZY**

INNOWATORZY

**LIDERZY
INNOWACJI**

Pozycja uczelni a konkurencyjność (globalna)?

Tylko 2 uczelnie z Polski na pozycjach 351-400

World University Rankings 2012-2013						
001 - 200	201 - 225	226 - 250	251 - 275	276 - 300	301 - 350	351 - 400
Rank ▼	Institution	Location	Overall score	change criteria		
1	California Institute of Technology	United States	95.5			
2	Stanford University	United States	93.7			
2	University of Oxford	United Kingdom	93.7			
4	Harvard University	United States	93.6			
5	Massachusetts Institute of Technology	United States	93.1			
6	Princeton University	United States	92.7			
7	University of Cambridge	United Kingdom	92.6			
8	Imperial College London	United Kingdom	90.6			
9	University of California, Berkeley	United States	90.5			
10	University of Chicago	United States	90.4			
11	Yale University	United States	89.2			
12	ETH Zürich – Swiss Federal Institute of Technology Zürich	Switzerland	87.8			
13	University of California, Los Angeles	United States	87.7			

351-400	Jagiellonian University	Poland
351-400	University of Jyväskylä	Finland
351-400	Keele University	United Kingdom
351-400	University of Vigo	Spain
351-400	University of Warsaw	Poland

Algorytm finansowania uczelni publicznych*

podział dotacji dla uczelni na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych

Algorytm promuje:

1. **Przeszłość** (inercję, status quo)
 - słabo reaguje na zmienność # studentów
2. **Liczba studentów**
3. **Kadra naukowo-dydaktyczna**

C – stała przeniesienia z roku poprzedniego	0,65
Ws – waga składnika studencko-doktoranckiego	0,35
Wk – waga składnika kadrowego	0,30

Algorytm marginalnie premiuje:

1. **badania naukowe**
2. **umiędzynarodowienie uczelni**
3. **konkurencyjność**

Wd – waga składnika dostępności kadry	0,15
Wb – waga składnika badawczego	0,10
Wu – waga składnika uprawnień	0,05
Ww – waga składnika wymiany	0,05

$$\frac{Du_i}{Dc} = \frac{D_p u_i}{D_p c} C + (1 - C)(W_s \times S_i + W_k \times K_i + W_d \times D_i + W_b \times B_i + W_u \times U_i + W_w \times W_i)$$

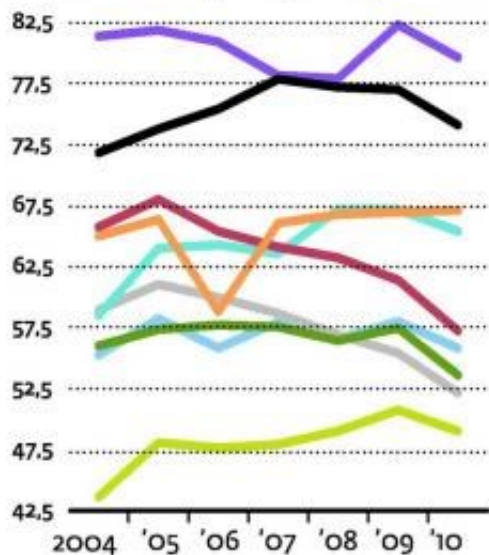
Konsekwencje

ilość i inercja zamiast jakości i konkurencyjności

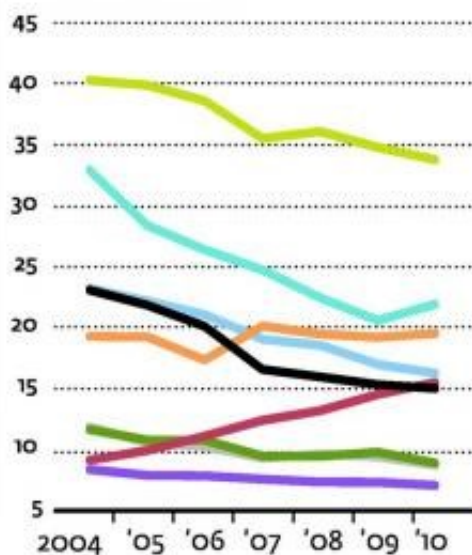
- **Algorytm wzmacnia słabsze uczelnie, kosztem uczelni o potencjale badawczym i międzynarodowym**
 - premiowanie *status quo* oraz *ilości* ogranicza dynamikę rozwijających się uczelni, jakość kształcenia i badań, rozleniwia kadry i uczelnie – ograniczając konkurencyjność
- **Brakuje mierników jakości**
 - algorytm skupia się na *ilości* (np. *liczby* studentów, *liczby realizowanych* projektów) zamiast *wydajności* (np. wypromowani doktorzy; cytawalność międzynarodowych publikacji; wartość zakończonych projektów; wartość spin-off/spin-out/komercjalizacji)
- Ujęcie kosztów w algorytmie a wydajność uczelni...
- Zarządzanie kapitałem wewnątrz uczelni...
- Roczne raporty/audyty a przejrzystość finansowa i zarządcza uczelni przed podatnikiem i klientem...

Finansowanie uczelni (%)

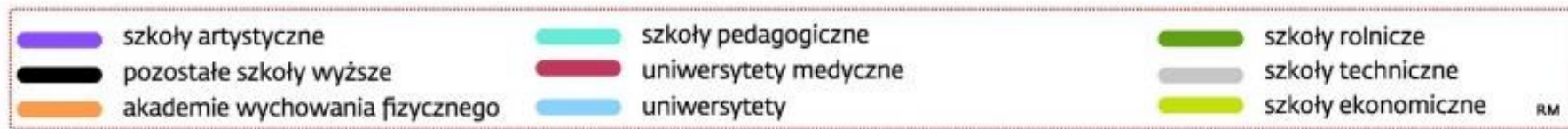
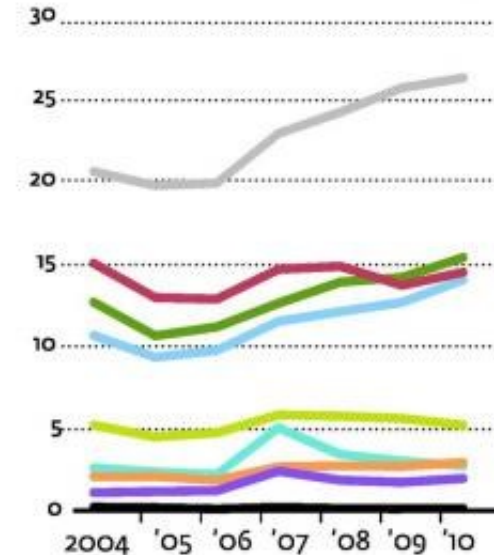
Udział dotacji budżetowej i innych funduszy publicznych (w zakresie finansowania działalności dydaktycznej)

Udział opłat za zajęcia dydaktyczne

Udział przychodów z działalności badawczej

Źródła finansowania – co dalej?

Rodzaj uczelni	Czesne	Granty (budżet, prywatne, międzynarodowe)	Podatki (dotacje z budżetu / JST / UE)	Działalność badawcza (R&D dla biznesu, wojska)	Darowizny
Uczelnia publiczna	...	...	...	...	...
Uczelnia niepubliczna	...	...	...	...	...

Misja/profil uczelni	Czesne	Granty	Podatki (dotacje)	Działalność badawcza	Darowizny
Uniwersytet badawczy	...	...	...	...	...
Uczelnie akademickie	...	...	...	...	...
Uczelnie zawodowe	...	...	...	...	...

PYTANIA

1. Jak zmienić algorytm finansowania aby promował jakość w dydaktyce i nauce?
2. W jakim kierunku należy zmieniać system finansowania uczelni?
3. Jakie zmiany w systemie finansowania zmotywują uczelnie do:
 - zwiększenia efektywności usług kształcenia i prowadzenia badań?
 - specjalizacji w podziale na uniwersytety badawcze i uczelnie dydaktyczne?